

**REPUBLIKA HRVATSKA
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**

KLASA:
URBROJ:

Krapina, __ kolovoza 2023.

Na temelju članka 17. Statuta Krapinsko-zagorske županije («Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije», broj 13/01., 5/06., 14/09., 11/13., 13/18, 5/20, 10/21 i 15/21 - pročišćeni tekst), **Županijska skupština Krapinsko-zagorske županije** na xx. sjednici održanoj dana _____ 2023. godine donijela je

**REGIONALNU STRATEGIJU ZA
MLADE I SEKTOR MLADIH
KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE
ZA RAZDOBLJE OD 2023. - 2027.
GODINE**

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
1.1 Metodologija izrade	2
2. SADRŽAJ STRATEGIJE.....	4
3. SEKTOR MLADIH U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI.....	5
3.1 Institucionalni okvir za potporu razvoja sektora mladih	5
3.1.1 Participativni proračun za mlade.....	8
3.1.2 Usklađenost s aktima strateškog planiranja na županijskoj razini	10
3.2 Analiza rezultata upitnika o potrebama i problemima mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji	12
3.2.1 Stanovanje	13
3.2.2 Materijalni i radni status.....	13
3.2.3 Obrazovanje	14
3.2.4 Selidba	14
3.2.5 Interesi i slobodno vrijeme	14
3.2.6 Sport	16
3.2.7 Problemi mladih	17
3.2.8 Aktivno građanstvo	18
3.2.9 Obitelj i stambena politika	19
3.2.10 Ostale potrebe mladih i zadovoljstvo životom u KZŽ	20
4. PRIORITETNA PODRUČJA RAZVOJA SEKTORA MLADIH I STRATEŠKI OKVIR	21
4.1 Posebni ciljevi, razvojne mjere i aktivnosti po prioritetnim područjima	21
4.1.1 Prioritetno područje „Obrazovanje i mobilnost“.....	21
4.1.2 Prioritetno područje „Rad, zapošljavanje i poduzetništvo“	23
4.1.3 Prioritetno područje „Zdravlje i sport“.....	24
4.1.4 Prioritetno područje „Demokratsko građanstvo, ljudska prava i kultura mladih“	
26	
5. PROVEDBA I PRAĆENJE STRATEGIJE.....	29

6. POPIS TABLIČNIH I GRAFIČKIH PRIKAZA 31

Radna skupina za izradu Nacrta prijedloga Regionalne strategije za mlade i sektor mlađih Krapinsko-zagorske županije za razdoblje od 2023.-2027. godine

Ana Đurkan, Savjet mlađih Krapinsko-zagorske županije

Darko Krušelj, Savjet za razvoj civilnog društva Krapinsko-zagorske županije

Ivan Sviben, Zagorska razvojna agencija

Ana Batišta, Zagorska razvojna agencija

Zdenka Valjak, Koordinacija udruga osoba s invaliditetom na području Krapinsko-zagorske županije

Hrvoje Novak, Županijska skupština Krapinsko-zagorske županije

Helena Matuša, Poduzetnički centar Krapinsko-zagorske županije

Miljenka Triller, Krapinsko-zagorska županija.

Vanjski suradnici u izradi Nacrta:

Patricia Hrenek, Poduzetnički centar Krapinsko-zagorske županije

Miroslav Macan, Poduzetnički centar Krapinsko-zagorske županije

Regionalna strategija za mlade Krapinsko-zagorske županije za razdoblje od 2023.-2027. godine financirana je kroz Erasmus+ program – projekt „Regionalna strategija za mlade i razvoj sektora mlađih“ - 2020-1-HR01-KA347-077510.

PREDGOVOR

1. UVOD

Mlade definiramo kao pripadnike dobne skupine između 15 i 30 godina starosti. U Krapinsko-zagorskoj županiji prema konačnom Popisu stanovništva 2021. populaciju mlađih od 15 do 30 godina čine 21.278 osoba, odnosno 17,62 %.

Rješavanju problema mlađih Krapinsko-zagorska županija pristupila je kroz izgradnju partnerskog odnosa županijske uprave i mlađih, organiziranih kroz udruge mlađih i mrežu udruga mlađih te kroz Savjet mlađih Krapinsko-zagorske županije. U provođenju zakonskih nadležnosti, Krapinsko-zagorska županija u suradnji s udrugama mlađih s područja županije, surađuje a ne samo u realizaciji programa i projekata kojima se unapređuje svekoliki položaj mlađe populacije, već se nastoji poticati mlađe da se aktivno uključe u donošenje odluka i preuzimanje odgovornosti za njihovo donošenje, a koje se tiču razvoja zajednice u cjelini.

Krapinsko-zagorska županija je među prvima u Hrvatskoj, još 2006. godine, inicirala i donijela Županijski program djelovanja za mlađe. Krapinsko-zagorska županija također je bila među prvim županijama koja je, prepoznavši potrebu mlađe populacije s područja županije za namjenskim prostorom u kojem bi se moglo provoditi razne aktivnosti i događanja od interesa za mlađe, pokrenula postupak osnivanja Županijskog centra za mlađe u Zaboku.

Županijski centar za mlađe u Zaboku sa svojim radom započeo je 2009. godine. Od tada se u županijskom proračunu osiguravaju sredstva za djelovanje Centra za mlađe Krapinsko-zagorske županije. Od 2016. godine Krapinsko-zagorska županija raspisuje Javni poziv za dodjelu trogodišnje finansijske potpore za program Centra za mlađe Krapinsko-zagorske županije, prvotno u iznosu od 75.000 kn godišnje, a od 2022. godine u iznosu od 100.000 kn ili 13.270,00 EUR godišnje. Županija također podmiruje trošak režija navedenog prostora u kojem s odvijaju različite aktivnosti za mlađe, a od strane različitih organizacija civilnoga društva.

U sklopu natječaja za udruge u području prevencije zdravlja, skrbi o mlađima i ranjivim skupinama te ljudskih prava, demokratizacije i razvoja civilnog društva udruge mlađih godišnje ostvare u prosjeku 7.000 – 14.000 EUR za projekte koji se odnose na mlađe.

Krapinsko-zagorska županija se zajedno sa Srednjim školama Oroslavje i Konjščina te Školom za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok uključila u projekt u sklopu Građanskog odgoja kojim se osiguravaju besplatni higijenski ulošci za učenice u srednjim školama i osnovnim školama na području županije.

Partner je na projektima udruga koje provode lokalne volonterske programe i aktivnosti volonterskih servisa i centara (poput Mreže udruga Zagor, Udruge mladih Feniks i sl.). Od samog početka bavljenja volonterstvom teži se osnivanju volonterskog centra te stvaranjem kvalitetnijih volonterskih programa.

Kako bi se stvorili temelji izgradnje volonterskog centra započelo se sa volonterskim servisom i provođenjem različitih aktivnosti unutar njega. Volonterski servis pokrenut je u sklopu projekta "VolontirAJMO" 2014. godine, te iste godine osnovan Volonterski centar VolontirAJMO koji djeluje unutar programa udruge. Osim projekta „VolontirAJMO“ Krapinsko-zagorska županija partner je bila i na brojnim drugim projektima kao što su Bez promila, Informiraj i kreiraj!, Mladi su centar, #zavolontirAJMOse, Budućnost počinje danas: jačanje znanja i vještina mladih za izgradnju održivih lokalnih zajednica, koje provodi Mreža udruga Zagor, te na projektu Info centar za mlade Neos kojeg provodi Udruga mladih Feniks.

Od 2016. godine Krapinsko-zagorska županija, u suradnji s Volonterskim centrom VolontirAJMO, dodjeljuje Županijsko priznanje VOLONTER/KA GODINE, te VOLONTERSKA AKCIJA GODINE.

Od 2022. godine raspisuje se Javni poziv za prijavu prijedloga za participativni proračun za mlade kao uspješan mehanizam identificiranja i realiziranja potreba mladih, a osnovni uvjet za prijavu je da je projekt iniciran od strane mladih/grupe mladih.

1.1 Metodologija izrade

Za potrebe izrade Nacrta prijedloga Regionalne strategije za mlade Krapinsko-zagorske županije oformljena je Radna skupina sukladno Odluci o osnivanju i imenovanju članova Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Regionalne strategije za mlade Krapinsko-zagorske županije za naredno razdoblje (KLASA: 004-06/23-02/07, URBOJ: 2140-09/4-23-1).

U fazi prikupljanja relevantnih informacija o stanju i potrebama razvoja sektora mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji provedeno je anketno istraživanje o potrebama mladih s područja Krapinsko-zagorske županije. Istraživanje je provedeno putem online obrasca u razdoblju od 16. svibnja do 30. lipnja 2022. godine. Upitnik je objavljen na službenim stranicama Krapinsko – zagorske županije te je dijeljen putem elektroničke pošte i društvenih mreža. Uz to, napravljen je letak s QR kodom koji je postavljen na "frekventnim mjestima" (kafići, škole i sl.) kako bi bio lakše dostupan mladima. U anketnom istraživanju sudjelovalo je ukupno 437 osoba. Na

početku upitnika nalazila se uputa o popunjavanju upitnika te je bilo naglašeno da je upitnik u potpunosti anoniman te da će rezultati biti analizirani na grupnoj razini. Ispitanici su mogli prekinuti s popunjavanjem upitnika u bilo kojem trenutku. Prosječno vrijeme popunjavanja upitnika je iznosilo oko 8 minuta. Od ukupnog broja ispitanika, njih 61,3 % bile su žene, 38 % bili su muškarci, a troje ispitanika se nije izjasnilo o spolu. Najviše sudionika istraživanja pripadalo je dobnoj skupini od 15 do 19 godina (60,9 %), drugi po učestalosti bili su sudionici od 25 do 30 godine (21,1 %), dok dobnoj skupini od 20 do 24 godina pripadalo je dobnoj skupini od 20 do 24 godine (18 %).

Za potrebe prepoznavanja potreba različitih dionika sektora mladih, uključujući organizacije civilnog društva, institucije i mlade, održane su radionice o radu s mladima (7. studenoga 2022.) i s donositeljima odluka (8. studenoga 2022.).

Nakon mapiranja dionika i sektora mladih, detektirale su se uloge pojedinih dionika u izradi strategije i potreba koje sektor za mlade ima u implementaciji strategije. Kroz neformalne metode donositelji odluka procijenili su što sve obuhvaća sektor mladih, koji su problemi i izazovi s kojima se susreće te koje su aktivnosti potrebne kako bi se sektor nastavio razvijati. Na temelju navedenog predložen je inicijalni nacrt prijedloga strateškog okvira Strategije.

2. SADRŽAJ STRATEGIJE

Ovaj strateški dokument je strukturiran skup akcija osmišljenih kako bi se postigli unaprijed definirani ciljevi. Određivanje ciljeva znači izbor budućeg stanja, jednako kao i za svaki drugi sektor koji definira svoj planski dokument razvoja i racionalno koristi raspoložive resurse. Ciljevi definirani ovom strategijom izražavaju željeno stanje, odnosno konkretnе rezultate koji se žele postići u određenom vremenu.

Analiza sadašnjeg stanja razvoja sektora mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji, koja je sastavni dio ovog strateškog dokumenta, predstavlja ishodište modela koncepcije u Krapinsko-zagorskoj županiji. Strategija utvrđuje i načine ostvarenja posebnih ciljeva i razvojnih mjera definiranjem nositelja provedbe mjere, potencijalne partnere i suradnike u provedbi razvojnih mjera.

Regionalna strategija za mlade i sektor mladih Krapinsko-zagorske županije 2023.-2027. sastoji se od analize stanja te strateškog okvira u sklopu kojeg je definirano 7 posebnih ciljeva i 22 razvojne mjere.

Svaki cilj strategije obuhvaća mjere i predviđene aktivnosti unutar mjera koje opisuju načine ostvarivanja ciljeva. Svaka mjera predviđa nositelje, partnere/suradnike i indikatore provedbe.

3. SEKTOR MLADIH U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI

3.1 Institucionalni okvir za potporu razvoja sektora mladih

Na županijskoj razini upravne i stručne poslove sektora mladih obavlja **Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu politiku, branitelje, civilno društvo i mlade Krapinsko-zagorske županije**, što između ostalog uključuje:

- praćenje i proučavanje područja djelatnosti zdravstva, socijalne politike, civilnog društva i mladih;
- davanje mišljenja o prijedlozima i drugim materijalima koje za potrebe županijskih tijela pripremaju ustanove kojih je osnivač Županija ili drugi nositelji izrade u područjima zdravstva, socijalne politike, civilnog društva i mladih;
- praćenje i provođenje Županijskog programa djelovanja za mlade te druge poslove brige o mladima.

Prava, potrebe i interes mladih na županijskoj razini zagovara **Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije** koji od 2010. godine djeluje kao savjetodavno tijelo Krapinsko-zagorske županije.

U okviru svog djelokruga Savjet mladih raspravlja o pitanjima značajnim za rad Savjeta mladih, kao i o pitanjima iz djelokruga rada Županijske skupštine koja su od interesa za mlade, dajući pritom mišljenja Županijskoj skupštini prilikom donošenja akata koji su od osobitog značaja za mlade. Djelovanje Savjeta mladih obuhvaća pet programskih djelovanja:

- obrazovanje, profesionalno ospozobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja;
- zapošljavanje, poduzetništvo mladih i socijalna politika za mlade;
- aktivno sudjelovanje mladih u društvu, volonterski rad i politička participacija mladih;
- zdravlje, sport i kultura;
- mladi u europskom i globalnom okruženju.

U trenutku izrade Strategije u tijeku je peti saziv Savjeta mladih KZŽ (2021.-2024.) u sklopu kojeg je na 25. sjednici Županijske skupštine KZŽ 10. ožujka 2021. izabrano 11 članova Savjeta. Savjet mladih donosi godišnji program rada kojim se propisuju i određuju temeljna načela djelovanja i

temeljne smjernice budućeg rada te se utvrđuju programske i druge aktivnosti potrebne za njihovo ostvarenje. Programi rada objavljaju se na mrežnoj stranici Savjeta.

Savjet mladih KZŽ kontinuirano surađuje i komunicira s izvršim tijelom i predstavničkim tijelima Krapinsko-zagorske županije vezano za pitanja od interesa za mlade i razvoj sektora mladih. Na sjednicama Savjeta mladih također sudjeluje predstavnik izvršne vlasti. Uz ostale definirane aktivnosti, glavna je svakako mogućnost aktivnog uključivanja mlade populacije u segment donošenja i kreiranja odluka koje se neposredno odnose na mlade. Savjet provodi/je proveo nekoliko projekata za mlade - ZEuZ - razvijanje i jačanje kapaciteta za uspostavu kvalitetnog dijaloga s donositeljima odluka, EGL „Europe Goes Local“ projekt strateškog partnerstva nacionalnih agencija (njih 24) zaduženih za provedbu programa Erasmus+ u području mladih, projekt Regionalna strategija za mlade i razvoj sektora mladih i Kulturna participacija mladih i lokalni savjeti mladih u Europi u sklopu Erasmus + programa.

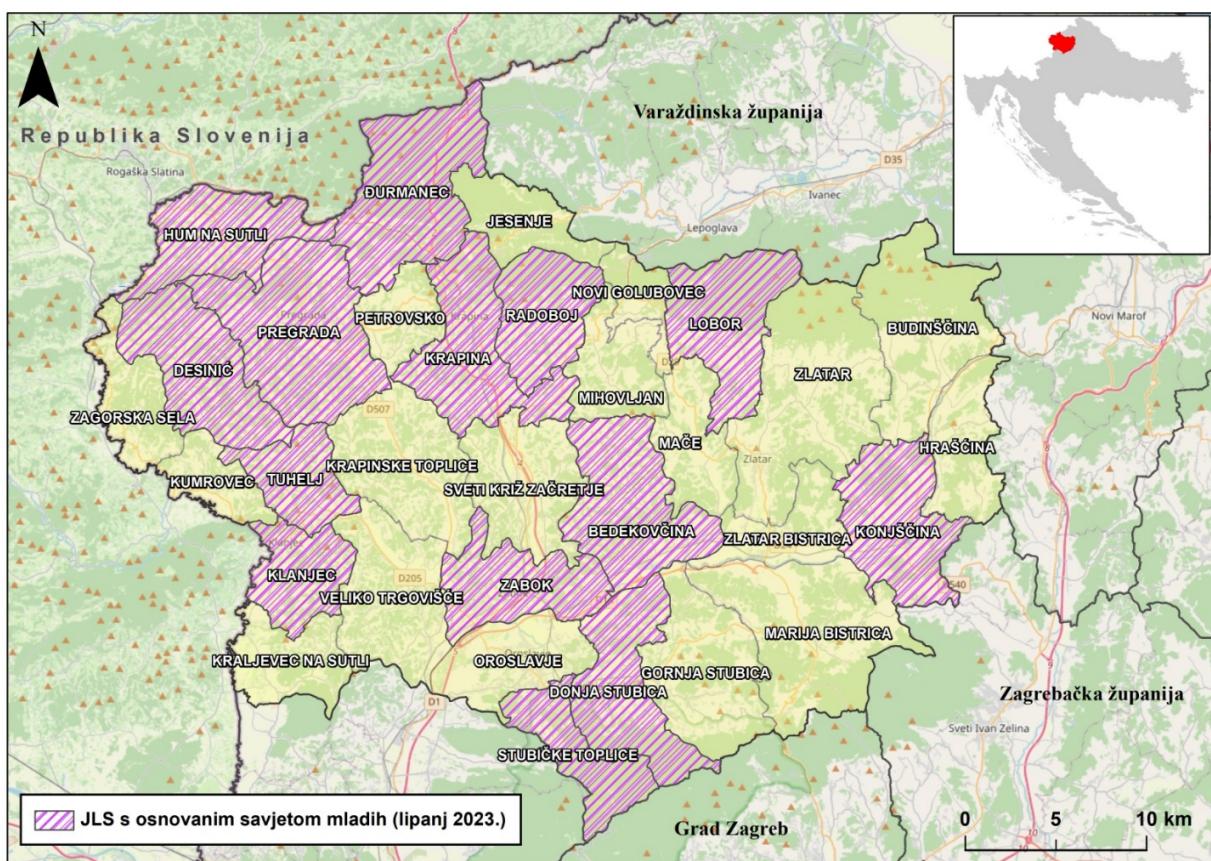
Predstavnici Savjeta mladih, kao i udruga mladih, uključeni su u rad različitih radnih i savjetodavnih tijela te izradu strateških dokumenta kao što su Strategija razvoja civilnoga društva Krapinsko-zagorske županije, Plan razvoja Krapinsko-zagorske županije, Strategija razvoja ljudskih potencijala Krapinsko-zagorske županije...)

Krapinsko-zagorska županija u proračunom osigurava financijska sredstva za rad Savjeta mladih. Za rad Savjeta mladih KZŽ u 2023. godini osigurano je 13.270,00 €. U odnosu na 2017. godini, kada je započela provedba prethodne Strategije, iznos osiguranih financijskih sredstava iz proračuna KZŽ za rad Savjeta mladih povećao se za 87,2 % (*Tablica 1.*).

Tablica 1. Osigurana proračunska sredstva za rad Savjeta mladih KZŽ u razdoblju 2017.-2023. godine

Godina	Financijska sredstva iz proračuna KZŽ	Promjena 2017. – 2023.
2017.	7.087,40 €	87,2 %
2018.	6.835,22 €	
2019.	13.935,89 €	
2020.	9.290,60 €	
2021.	9.290,60 €	
2022.	13.272,28 €	
2023.	13.270,00 €	

Na području Krapinsko - zagorske županije trenutno djeluje 14 lokalnih Savjeta mladih. Jedinice lokalne samouprave unutar kojih djeluju Savjeti mladih su gradovi Donja Stubica, Klanjec i Pregrada, Zabok i Krapina te općine Bedekovčina, Desinić, Đurmanec, Hum na Sutli, Lobor, Konjščina, Radoboj, Stubičke Toplice i Tuhelj. Suradnja Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije i lokalnih savjeta mladih temelji se na kontinuiranoj komunikaciji o pitanjima prepoznavanja glavnih razvojnih izazova i potreba mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji te razmjeni dobrih praksi odgovora na razvojne izazove.

Slika 1. Jedinice lokalne samouprave s osnovanim savjetom mladih (lipanj 2023.).

3.1.1 Participativni proračun za mlade

Participativni proračun predstavlja uspješan mehanizam identificiranja i realiziranja potreba mlađih. Participativnim proračunom lokalna i regionalna samouprava bolje odgovara na stvarne potrebe mlađih, promiče socijalnu i demokratsku uključenost te osigurava efikasniju potrošnju javnog novca.

Krapinsko-zagorska županija je javni poziv za prijavu prijedloga projekata za participativni proračun za mlađe prvi put provela 2022. godine, u vrijednosti 26.544,56 € (200.000,00 kn). Moguće je bilo ostvariti do 100 % iznosa za financiranje projekta. U 2022. godini ukupno je zaprimljeno 20 prijava, a financiranje je ostvarilo njih 11.

Projektne aktivnosti koje se mogu prijaviti su vrlo široke kao što su široki i interesi i potrebe mlađih. To su npr. zagovaračke aktivnosti, aktivnosti kojima se potiče aktivna participacija mlađih, različite aktivnosti provođenja slobodnog vremena, kulturne, sportske i zabavne aktivnosti, edukativne aktivnosti, programi prevencija ovisnosti i programa usmjerenih unaprjeđenju mentalnog zdravlja mlađih i sve ostale aktivnosti koje mlađi smatraju da su potrebne u zajednici u kojoj djeluju.

Participativnim proračunom za mlađe želi se potaknuti mlađe da jačaju svoju ulogu aktivnih građana te da sami prepoznaju što nedostaje u sredinama u kojima žive i da predlažu način i odgovornost za provođenje tih aktivnosti. Opći cilj poziva je podizanje kvalitete života mlađih, a posebni ciljevi su:

- poticanje mlađih za preuzimanje i prakticiranje uloge aktivnog građanina u različitim dijelovima društvenog života i rješavanju pojedinih društvenih problema,
- podizanje razine informiranosti mlađih o njihovim pravima i mogućnostima te o programima i uslugama koje im se nude u lokalnoj zajednici,
- smanjenje svih pojavnih oblika nasilja nad i među mlađima,
- očuvanje mentalnog zdravlja i psihološke dobrobiti mlađih,
- prevencija svih oblika ovisnosti mlađih,
- poticanje organizacija civilnog društva na djelovanje u smjeru poboljšanja uvjeta za zadovoljavanje potreba mlađih.

Kako bi se osiguralo da svaka ideja mlađih može naći svoj put da se prijavi i realizira ostavljen je vrlo široki krug potencijalnih prijavitelja. Prijaviti se mogu mlađi od 15 do 30 godina koji imaju prebivalište na području Krapinsko-zagorske županije, grupe mlađih od 3 do 5 osoba, obrazovne ustanove sa sjedištem na području Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnog društva koje ispunjavaju preduvjete za financiranje iz javnih izvora sa sjedištem na području Krapinsko-zagorske županije, ustanove socijalne skrbi koji pružaju socijalne usluge korisničkoj skupini mlađih, savjeti mlađih te jedinice lokalne samouprave uz pismeni dokaz o potpori mlađih projektnoj prijavi. Predlagatelj može podnijeti jednu prijavu. Od 2023. godine novost je ta da, jedinice lokalne samouprave koje imaju osnovan savjet mlađih, obvezne su projektnoj prijavi priložiti pismeni dokaz potpore savjeta mlađih za prijavljeni projekt. Jedinice lokalne samouprave koje nemaju osnovan savjet mlađih obvezne su priložiti pismeni dokaz o potpori mlađih s područja jedinice lokalne samouprave i to o potpori najmanje 10 osoba dobne skupine mlađih.

Prijedlozi projekata moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

1. Projekt je iniciran od strane mlađih/grupe mlađih
2. Projektom se ostvaruje javni interes na području Krapinsko-zagorske županije
3. Projekt ne zahtijeva druge preduvjete (dodatne suglasnosti, projektno-tehničku dokumentaciju i slično, osim ako isto već nije ishođeno i priloženo prijedlogu projekta)
4. Nije nužno da se projekt financira iz drugih izvora, međutim ukoliko je to slučaj, obavezno se prilaže dokaz da su osigurana sredstva iz drugih izvora.

Za potrebe odabira Župan imenuje Povjerenstvo za provjeru ispunjavanja propisanih uvjeta i ocjenjivanje prijava Javnog poziva koje čine članovi/ice Savjeta mlađih Krapinsko-zagorske županije te predstavnici/ce relevantnih dionika iz sektora civilnog društva u području rada s mladima i za mlade.

Savjet mlađih Krapinsko-zagorske županije potom utvrđuje Prijedlog Odluke o odabiru i dodjeli sredstava, prema bodovima koje su postigli u procesu procjene od strane Povjerenstva i javnim glasovanjem.

3.1.2 Usklađenost s aktima strateškog planiranja na županijskoj razini

Krapinsko-zagorska županija je kroz svoje strateške razvojne dokumente prepoznala važnost mladih te je omogućila aktivno participiranje mladih u procesima donošenja odluka. Kroz definirane strateške okvire djelovanja u razvojnim dokumentima Krapinsko-zagorske županije postavljena je strateške osnova na temelju koje se dugi niz godina provede razvojne aktivnosti i projekti kojima se doprinosi razvoju sektora mladih, ostvarenju njihova potencijala te kontinuiranom unaprjeđenju mogućnosti mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji. Nadalje, u strateškim razvojnim dokumentima Krapinsko-zagorske županije integrirani su principi i smjernice djelovanja kojima se doprinosi društvenoj koheziji i razvoju.

Krovni dokument na županijskoj razini kojim se usmjerava razvoj Krapinsko-zagorske županije do 2027. godine je **Plan razvoja Krapinsko-zagorske županije 2021. – 2027. godine**. S obzirom da je definiranom vizijom razvoja Županije istaknuta važnost i orijentiranost na poticanje unaprjeđenja društvene uključivosti, društvena održivost će u narednom razdoblju biti temelj u planiranja i provedbe županijskih razvojnih aktivnosti i razvojnih projekata. U sklopu prioritetnih područja „Županija koja ulaže u podizanje kvalitete života“ i „Obrazovanje za sve generacije“ definirani su posebni ciljevi te razvojne mjere i aktivnosti kojima se unaprjeđuje kvaliteta života u Krapinsko-zagorskoj županije. Razvojne aktivnosti u sklopu ovih prioritetnih područja doprinose unaprjeđenju mogućnosti za mlade kroz:

- unaprjeđenje zdravstvenih usluga,
- poticanje na zdrav i aktivjan način života,
- poticanje zdravog i aktivnog načina života unaprjeđenjem sportske i društvene infrastrukture,
- unapređenja socijalnih usluga za najranjivije skupine društva te kreiranje novih usluga temeljenih na socijalnim inovacijama i novim tehnologijama,
- provedba politika za mlade,
- jačanje inicijativna i kapaciteta organizacija civilnog društva,
- očuvanje i unaprjeđenje kulturne baštine i nasljeđa kao važnog elementa društvene kohezije,
- omogućavanje jednakih uvjeta za kvalitetno obrazovanje svih naraštaja,

- ulaganja u izgradnju i/ili dogradnju dječjih vrtića, modernizaciju i digitalizaciju osnovnih i srednjih škola, uvođenje i daljnje unaprjeđenje programa obrazovanja u STEM području,
- razvoj novih obrazovnih programa u skladu s potrebama tržišta rada te
- ulaganje u visoko obrazovanje itd.

Strategijom razvoja ljudskih potencijala Krapinsko-zagorske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine postavljeni su ciljevi i prioriteti razvoja programirani u skladu s europskim, nacionalnim i regionalnim smjernicama unaprjeđenja ljudskih potencijala. Strategijom su definirana ukupno četiri strateška cilja od kojih svaki cilj uključuje mјere koje kroz definirane aktivnosti i projekte, odnosno nositelje i ciljane skupine doprinose razvoju sektora mladih i civilnog društva u Županiji. Navedene mјere te njihovi nositelji i ciljane skupine tablično su prikazane u nastavku.

Krapinsko-zagorska županija je u prosincu 2022. godine **donijela Strategiju razvoja civilnog društva Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2023. – 2027. godine** kojom su stvorene strateške odrednice budućeg razvoja civilnog društva u Krapinsko-zagorskoj županiji. Strategijom je naglasak stavljen na poticanje sinergijskog djelovanja OCD-ova s drugim sektorima u skladu s načelima održivog razvoja. Strategijom su definirana tri posebna cilja koji sadržavaju razvojne mјere i aktivnosti. U sklopu posebnog cilja „Jačanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih kapaciteta civilnog društva te jačanje civilnih inicijativa“ ojačat će se kapaciteti savjeta mladih JLP(R)S-ova kroz aktivnu potporu njihovom radu te će se poticati dijeljenje znanja i jačanja međusektorskog dijaloga i koordinacije. U sklopu posebnog cilja „Aktivno, fleksibilno i uključivo civilno društvo kao pokretač društvenog razvoja“ definirane su mјere kojima se doprinosi osnivanju zaklade za suradnju, sufinanciranje, predfinanciranje i međufinanciranje projekata koje provode OCD-ovi, poticanju razvoja socijalnih inovacija te razvoju i provedbi programa za ranjive društvene skupine. U sklopu posebnog cilja „Jačanje partnerstva na svim razinama u svrhu kvalitetnog upravljanja, bolje inovativnosti, razmjene znanja te daljnog razvoja i promicanja volontерstva“ naglasak će se staviti na poticanju daljnog razvoja volontерstva u Krapinsko-zagorskoj županiji i poticanju razvoja održivih modela partnerstva između OCD-ova te međusektorske suradnje za provedbu kvalitetnijih projekata između gospodarskog, civilnog i javnog sektora.

Početkom 2023. godine Krapinsko-zagorska županije donijela je **Master plan gospodarskog razvoja KZŽ do 2027. godine** koji služi kao skup programa i politika koji pozitivno utječe na talente, prostor i resurse, kako bi se potaknula jača poduzetnička aktivnost koja stvara radna mjesta i prihode koji doprinose održivosti i otpornosti gospodarstva, stvaranju kapitala i živom poduzetničkom okruženju. Definiranim strateškim okvirom Master plana doprinosi se:

- osnaživanju mladih pri izlasku na tržište rada osiguravajući im odgovarajuću podršku i informiranje putem poticajnih mjera usmjerenih njihovom razvoju i „ostanku” u županiji;
- poticanju mladih za bavljenje poljoprivredom;
- uključivanju mladih u proces digitalne transformacije KZŽ te
- povećanju interesa mladih za razvoj inovacijskih i zelenih rješenja itd.

Krapinsko-zagorska županija je izradom **Strategije digitalne transformacije Krapinsko-zagorske županije** započela s primjenom strateški planiranog pristupa digitalnoj transformaciji u svim segmentima svog poslovanja, a pozitivni učinci takvog razvoja posljedično će unaprijediti mogućnosti mladih za njihovo aktivno uključivanje u predlaganju, kreiranju i provedbi razvojnih procesa.

3.2 Analiza rezultata upitnika o potrebama i problemima mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji

Upitnik korišten za provođenje anketnog istraživanja ispunilo je 437 osoba od čega većinu čine žene (61,3 %), a manji dio muškarci (38 %), dok se troje osoba nije izjasnilo o spolu.

Anketni upitnik sastojao se od ukupno 52 pitanja. U svrhu dobivanja detaljnog profila sudionika prvi dio upitnika sastojao se od pitanja o spolu, dobi, mjestu stanovanja, stambenom statusu, obrazovanju, ljubavnom statusu. Uz to, kako je, između ostalog, jedan od ciljeva upitnika saznati kako žive mladi na području županije postavljena su im pitanja o načinu provođenja slobodnog vremena, izvorima informiranja, zaposlenosti, selidbi i interesima. Poseban naglasak upitniku stavljen je na identifikaciju problema s kojima se mladi susreću. Sudionici su na dva pitanja otvorenog tipa imali priliku naglasiti potrebe i probleme koje primjećuju u Županiji. Na posljednjem pitanju sudionici su označili koliko su općenito zadovoljni svojim životom na 5-stupanjskoj skali od jako nezadovoljan/na do jako zadovoljan/na.

3.2.1 Stanovanje

Većina ispitanika živi s roditeljima odnosno skrbnicima (86,5 %), njih 9,2 % živi s partnerom ili partnericom, dok ih 2,7 % živi samo, a 1,6 % sudionika u trenutku provođenja anketnog istraživanja ima neki drugi oblik stanovanja poput života u učeničkom domu ili života s braćom ili prijateljima. S obzirom na te podatke logično je kako više od 3/4 ispitanika živi u kući ili stanu svojih roditelja (77,1 %), **a samo 9,6 % ispitanika živi u vlastitoj kući ili stanu**, dok je 6,9 % ispitanika živi u unajmljenom prostoru. U nekim drugim aranžmanima živi petero sudionika (1,1 %).

Nešto manje od polovice ispitanika (42,8 %) živi u kućanstvu s dvije generacije, dok četvrtina ispitanika (25,9 %) živi u kućanstvu s tri generacije. U kućanstvu s 4 ili više generacija živi 8,2 % ispitanika, a u kućanstvu s jednom generacijom živi 23,1 % ispitanika.

3.2.2 Materijalni i radni status

Otprilike polovica ispitanika (45,8 %) smatra kako je njihov materijalni status prosječan, no velik je udio (41,9 %) ispitanika koji smatraju da je njihov materijalni status ispodprosječan. Iznadprosječan materijalni status ima tek 8,9 % ispitanika.

Najviše ispitanika u trenutku provođenja anketnog upitnika činili su učenici (61 %) sudionika, a po učestalosti su slijedili zaposleni (23,4 %), studenti redovnog studija (9,4 %), nezaposleni (4,2 %) i studenti izvanrednog studija (2 %).

Na pitanje o razlogu svoje nezaposlenosti većina ispitanika je navela kako ne rade jer se još uvijek školuju (56,3 %), manji dio ispitanika smatra da ne rade zbog nedostupnosti radnih mesta u županiji (3,9 %), gospodarske situacije i krize (3 %), otežanog pronalaska zaposlenja u njihovoj struci (3 %), prevelike konkurenциje (2,1 %) te nedostatka znanja i vještina (1,6 %). Sudionici su kao ostale odgovore navodili nedostatak slobodnih mesta u vrtiću te nedostatak radnog iskustva zbog koje ih potencijalni poslodavci odbijaju.

3.2.3 Obrazovanje

Većina ispitanika je pohađala programe cjeloživotnog obrazovanja (35,7 %) jer smatra da je to korisno, dok je njih 14,3 % pohađalo programe cjeloživotnog obrazovanja jer su bili primorani (14,3 %). Ostali ispitanici u trenutku provođenja anketnog istraživanja nisu pohađali niti završili programe cjeloživotnog učenja.

Većina ispitanika (84,7 %) bez teškoća se koristi engleskim jezikom u govoru i pismu. Manji broj ispitanika služi se njemačkim (19,9 %), talijanskim (3,9 %), španjolskim (3,9 %) i francuskim jezikom (1,8 %).

3.2.4 Selidba

Ispitanici su u anketnom upitniku također odgovarali na pitanja o potencijalnoj selidbi. Većina ispitanika (42,9 %) istaknula je da bi se preselila u drugi grad unutar županije kad bi im to bila zadnja opcija, dio ispitanika ne bi se preselio ni u kojem slučaju (28,9 %), dok najmanji dio smatra da bi se sigurno preselili (28,3 %).

Slična su razmišljanja i po pitanju preseljenja u drugu županiju, odnosno 30,7 % ispitanika preselio bi se kad im to bila zadnja opcija, dio ispitanika ne bi preselio ni u kom slučaju (33,1 %), dok najmanji dio ispitanika smatra da bi se sigurno preselili (27,2 %).

Što se tiče preseljenja u drugu državu, gotovo polovica ispitanika (42,6 %) bi to učinila ako bi smatrali da im je to zadnja opcija, 24,4 % ispitanika sigurno bi preselio u drugu državu, a 33 % ispitanika ne bi ni u kom slučaju preselili u drugu državu.

3.2.5 Interesi i slobodno vrijeme

Anketnim istraživanjem istraženi su interesi mlađih te način na koji provode slobodno vrijeme. Ispitanici su svoja područja interesa procjenjivali na tri razine, odnosno označavanjem „ne zanima me“, „niti me zanima, niti me ne zanima“ te „zanima me“.

Područja koja u najvećoj mjeri zanimaju ispitanike su „Zdravlje“ (91,7 %), „Rad i posao“ (86,9 %) te „Stanovanje“ (80,3 %). Prema odgovorima ispitanika, mlađi imaju najmanje zanimanje za

područja „Kreativne aktivnosti“ (38,1 %), „Znanost“ (42,0 %), „Kultura (44,9 %) te „Volontiranje i humanitarni rad“ (49,4 %).

O onom što ih zanima najviše ispitanika se informira putem interneta (93,4 %), a manji dio putem drugih ljudi (3,3 %), televizije i radija (1,5 %), tiskovine (1,2 %) ili kroz info centre (0,6 %).

Što se tiče provjeravanje jesu li informacije koje su pronašli na internetu točne, većina ispitanika (58,6 %) to čini ponekad, ovisno o tome koliko im je konkretna informacija važna, dok 30,7 % ispitanika to čini, a 10,7 % ispitanika odgovorilo je da ne provjerava točnost informacija. Ispitanici internet najviše koriste za provođenje vremena na društvenim mrežama i komunikaciji s drugima, a zatim slijedi korištenje interneta za učenje i školu, korištenje interneta za posao i konačno za igranje igara na internetu.

Tablica 2. Prikaz stupnja zainteresiranosti sudionika za različita područja

Područje	Stupanj interesa		
	<i>Ne zanima me</i>	<i>Niti me zanima, niti me ne zanima</i>	<i>Zanima me</i>
Obrazovanje i edukacija	6,2 %	18,2 %	75,6 %
Rad i posao	3,0 %	10,1 %	86,9 %
Zdravlje	2,1 %	6,2 %	91,7 %
Stanovanje	3,9 %	15,8 %	80,3 %
Glazbeni sadržaji	14,0 %	26,8 %	59,2 %
Znanost	17,6 %	40,4 %	42,0 %
Izlasci	10,7 %	22,0 %	67,3 %
Volontiranje i humanitarni rad	10,1 %	40,5 %	49,4 %
Kreativne aktivnosti	20,8 %	41,1 %	38,1 %
Kultura	16,7 %	38,4 %	44,9 %
Sportske aktivnosti	11,6 %	28,3 %	60,1 %

Kao najčešći način provođenja slobodnog vremena ispitanici ističu surfanje internetom (31,0 %) i druženje s prijateljima (24,1 %). Manji dio ispitanika kao način provođenja vremena ističe također i provođenje vremena s obitelji (14,9 %), slušanje glazbe (7,1 %) te bavljenje sportskim aktivnostima (6,5 %). Ostale aktivnosti poput gledanja televizije, čitanja knjiga, bavljenja kreativnim ili humanitarnim radom spominju se u manjim frekvencijama.

Većina ispitanika posjeduje vlastito računalo ili tablet (78,3 %), manji dio ima zajedničko računalo u kućanstvu (19,3 %), a samo 2,4 % ispitanika ne posjeduje računalo ili tablet. Većina ispitanika (46,2 %) dnevno provodi do 1 sat na računalu ili tabletu, 2 do 3 sata dnevno provodi 35,4 % ispitanika, 4 do 5 sata dnevno provodi 9,5 % ispitanika, a više od 6 sati dnevno provodi 8,9 % ispitanika. Ispitanici su također procjenjivali koliko vremena provode na mobitelu. Najviše ispitanika dnevno provodi 2 do 3 sata na mobitelu (41,1 %), a 4 do 5 sata provodi 33,9 % ispitanika. Manji broj ispitanika dnevno provodi više od 6 sati na mobitelu (16,4 %) te manje od 1 sata (8,6 %).

3.2.6 Sport

Anketni upitnik uključivao je i pitanja o bavljenju sportskim aktivnostima, odnosno njihovom dostupnošću te mišljenjima ispitanika. Otprilike polovica sudionika (52,1 %) bavi se sportom rekreativno, dok se aktivno sportom bavi 12,8 % sudionika, a nešto više od četvrtine ispitanika (27,1 %) ne bavi se sportskim aktivnostima.

Gotovo polovica (43,5 %) ispitanika nije zadovoljna dostupnošću sportskih sadržaja na prostornom obuhvatu Krapinsko-zagorske županije, dok je više od dvostruko manje ispitanika zadovoljno (20,8 %). Ostali ispitanici su odgovorili neutralno na postavljeno pitanje od dostupnosti sportskih sadržaja.

Ispitanici su u anketnom upitnikom također zamoljeni da izraze svoje slaganje različitim tvrdnjama o sportskim aktivnostima.

S tvrdnjom da su sportski sadržaji preskupi slaže se 26,5 % sudionika. Neutralan odgovor da se niti slažu niti ne slažu označilo je više od polovice sudionika (62,5 %), a s tvrdnjom se nije složilo 11,0 % sudionika. Ispitanici se u velikoj mjeri slažu (76,5 %) s tvrdnjom da se mladi nedovoljno bave sportom, a tek izrazito mali udio ispitanika (3,6 %) se ne slaže s tom tvrdnjom, dok su ostali ispitanici odgovorili neutralno. Otprilike polovica ispitanika (49,1 %) smatra da su sportaši uzor mladima, njih 42 % odgovorilo je neutralno na navedenu tvrdnju, a 8,9 % ispitanika se ne slaže tvrdnjom da su sportaši uzori mladima.

Ispitanicima je također bilo postavljeno piranje otvorenog tipa o sportskim aktivnostima u kojima bi ispitanici željeli sudjelovati. Po učestalosti najčešći odgovori bili su nogomet, odbojka, rukomet,

košarka, a manje učestali odgovorili bili su također i grupni treninzi poput pilatesa i yoge, badminton, trčanje, planinarenje, šah, tenis, stolni tenis, ples i atletika.

3.2.7 Problemi mladih

Anketnim istraživanjem se kroz navođenje primjera različitih mogućih problema željelo prepoznati koje problemi mladi smatraju prisutnima u Krapinsko-zagorskoj županiji. Ispitanici su trebali procijeniti prisutnost navedenih problema na skali od „uopće nije prisutno“, „prisutno, ali ja to ne smatram problemom“, te „prisutan problem“ (*Tablica 3*). Problemi koje najviše ispitanika smatra prisutnima su „Ovisnost (o drogama, alkoholu, duhanu)“ (76,8 %), „Nezaposlenost“ (72,3 %), „Opća nezainteresiranost mladih“ (72,0 %) te „Naselje među mladima“ (70,8 %).

Tablica 3. Procjena prisutnosti problema mladih u KZZ

Problem	<i>Uopće nije prisutno</i>	<i>Prisutno, ali to ne smatram problemom</i>	<i>Prisutan problem</i>
Nasilje među mladima	12,5 %	16,7 %	70,8 %
Neodgovorno seksualno ponašanje mladih	12,2 %	19,6 %	68,2 %
Nedostatak tolerancije prema manjinskim društvenim skupinama	18,2 %	15,8 %	66,0 %
Nezaposlenost	8,4 %	19,3 %	72,3 %
Ovisnost (o drogama, alkoholu, duhanu...)	6,3 %	17 %	76,7 %
Nekvalitetno obrazovanje	20,3 %	22,9 %	56,8 %
Nedostatno obrazovanje	21,4 %	25,0 %	53,6 %
Nedovoljni politički angažman	16,4 %	36,0 %	47,6 %
Prijevoz/prometna povezanost	17,0 %	19,6 %	63,4 %
Okupiranost zabavom (izlasci, igranje igara i sl.) i potrošnjom	20,2 %	40,8 %	39,0 %

Nepostojanje mesta za druženje i provođenje slobodnog vremena	19,1 %	19,3 %	61,6 %
Nedostatak životne perspektive	17,0 %	22,0 %	61,0 %
Opća nezainteresiranost mladih	8,7 %	19,3 %	72,0 %

Sudionici su također imali priliku istaknuti neki problem koji smatraju prisutnim, a on inicijalno nije bio naveden. Višestruko su primijetili probleme mentalnog zdravlja, preveliku konzumaciju alkohola, premale plaće i nemogućnost zaposlenja, otežanu dostupnost zdravstvene skrbi te nemogućnost osamostaljivanja. Problemi koji su također prepoznati u ponuđenim odgovorima su i potreba za dalnjim razvojem širokopojasne infrastrukture jer postojeća onemogućuje ili ograničava rad od kuće. Ispitanici su također prepoznali potrebu za promocijom i poticanjem cjeloživotnog učenja te za preventivnim aktivnostima za smanjenje pripadnika NEET skupina.

Prema mišljenju većine ispitanika za rješavanje problema mladih u društvu najodgovorniji su roditelji (39,5 %) te svaka mlada osoba za sebe (26,2 %). Manje su ucestali odgovori ispitanika koji smatraju da su za iste najodgovornije državne institucije (11,3 %), lokalna samouprava (9,5 %), škola (6,3 %), mediji (6,0 %) te organizacije civilnog društva (1,2 %).

3.2.8 Aktivno građanstvo

Ispitanici su u anketnom istraživanju također odgovarali na pitanja iz područja aktivnog građanstva. Na pitanje vezano za zainteresiranost mladih o temu ravnopravnosti spolova najviše je ispitanika odgovorilo kako ih ta problematika slabo zanima te da ju slabo prate (33,3 %). Prema učestalosti slijede ispitanici koji su istaknuli da ih problematika ravnopravnosti spolova prilično zanima te da ju prate kroz medije (31,8 %). Otprilike jednaki udio ispitanika odgovorio je da ih navedena problematika izrazito zanima (17,6 %) te onih koja navedene problematika uopće ne zanima (17,3 %).

Većina ispitanika nije član/članica neke organizacije za mlade ili organizacije čije je područje djelovanja vezano za mlade (84,2 %). Kao najčešće razloge nesudjelovanja u radu takvih organizacija ispitanici su navodili nedostatak vremena (37,3 %), nezainteresiranost (33,9 %) te

nepostojanje organizacije koja bi ih zainteresirala za učlanjenje u nju (26,8 %). Ispitanici koju sudjeluju u radu neke organizacije za mlade ili organizacije čije je područje djelovanja vezano za mlade (15,8 %) kao razlogu njihovog sudjelovanja navode želju da nešto promijene, želju za upoznavanje novih osoba, ostvarivanje vlastitih interesa te višak slobodnog vremena.

Volontiranje je važan element u razvoju socijalnog i demokratskog društva te odgoja djece i mlađih za aktivnu građansku ulogu te je stoga anketnim istraživanjem obuhvaćena i tema volontiranja. Većina ispitanika ne volontira (74,7 %). Također, većina ispitanika volontiranje smatra vrlo korisnim te načinom na koji se može doprinijeti razvoju zajednice te osobnom razvoju pojedinaca, dok manji dio ispitanika ima neutralno mišljenje o volontiranju (9,3 %) ili volontiranje smatra nebitnim (2,6 %).

3.2.9 Obitelj i stambena politika

Ispitanici su u anketnom upitniku prepoznавали preduvjete koji bi trebali biti zadovoljeni da se mlađe osobe odluče zasnovati obitelj te su od ponuđenih opcija mogli označiti do 3 odgovora. Najviše ispitanika smatra da je za zasnivanje obitelji potreba stabilan posao, a po učestalosti slijede primanja od kojih obitelj može živjeti, želja za djecom, vlastiti kuća/stan te određena dob. Manje učestali odgovori koje su ispitanici naveli su također mentalna spremnost, dostupnost vrtića i jaslica te mogućnost osamostaljivanja.

Po pitanju stambene politike ispitanici kao najprimjerenuju opciju za sebe ističu izgradnju vlastite kuće uz pomoć subvencije države ili JLP(R)S (58,0 %), a po učestalosti slijedi kupnja kuće/stana subvencijom kamata na kredite (28,5 %). Najmanji udio ispitanika je zainteresiran za dugoročni najam javnih stanova (13,5 %) s mogućnošću otkupa¹.

Po pitanju potencijalnog preseljenja u drugu državu na više od 6 mjeseci, najveći udio ispitanika je odgovorio da za tim ima umjerenu želju (30,1 %), a po učestalosti slijede ispitanici koji nemaju namjeru seljenja u drugu državu (28,2 %) i oni koji imaju slabu želju za seljenjem u drugu državu (20,8 %). Jaku želju za seljenjem u drugu državu ima 10,6 % ispitanika, a vrlo jaku 10,3 %. Oni koji ističu želju za preseljenjem kao glavne razloge ističu poboljšanje životnog standarda, bolju

¹ npr. minimalni rok najma od 10 godina, nakon isteka najma moguće je otkupiti stan pri čemu se cijena stana umanjuje za plaćeni najam tijekom godina

mogućnost za zapošljavanje, bolje mogućnosti za obrazovanje i bijeg iz nepovoljne situacije, a dio ispitanika također kao razlog ističe i promjenu načina života.

3.2.10 Ostale potrebe mladih i zadovoljstvo životom u KZŽ

Ispitanici su također bili zamoljeni da otvorenim pitanjem navedu probleme i potrebe koje bi željeli riješiti te su navodili sljedeće:

- problem prometne povezanosti i infrastrukture,
- izgradnja biciklističke infrastrukture,
- povećanje brige za zdravlje – potreba za pedijatrijskim ambulantama; unaprjeđenjem dostupnosti zdravstvene skrbi; dostupnost psihologa i logopeda; mentalno zdravlje mladih,
- unaprjeđenje komunalne infrastrukture,
- povećanje brige za okoliš i zelenih površina,
- veća briga za napuštene životinje,
- poticanje poljoprivredne proizvodnje,
- nedostatak mjesta za druženje mladih,
- problem nezaposlenosti,
- problem alkoholizma i
- nedostatak kulturnih sadržaja.

Na kraju anketnog upitnika ispitanici su zamoljeni da procijene koliko su općenito zadovoljni svojim životom. Više od polovice sudionika zadovoljno je svojim životom (53,2 %), otprilike četvrtina je neutralno odgovorila (23,7 %), a po učestalosti slijede ispitanici koji su jako zadovoljni svojim životom (16,3 %), zatim ispitanici koji su jako nezadovoljni svojim životom (3,8 %) te ispitanici koji su nezadovoljni (2,9 %).

4. PRIORITETNA PODRUČJA RAZVOJA SEKTORA MLADIH I STRATEŠKI OKVIR

Na temelju utvrđenog trenutnog stanja razvoja sektora mladih prepoznata su četiri prioritetna područja razvoja sektora mladih unutar kojih će se definirati posebni ciljevi razvoja te razvojne mjere i aktivnosti, a to su:

- Obrazovanje i mobilnost,
- Rad, zapošljavanje i poduzetništvo,
- Zdravlje i sport,
- Demokratsko građanstvo, ljudska prava i kultura mladih.

Strateškim okvirom definirano je ukupno sedam posebnih ciljeva razvoja sektora mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji do 2027. godine. Posebni ciljevi definirani su na način da istovremeno odgovaraju na identificirane razvojne izazove i potrebe te da valoriziraju prepoznate postojeće potencijale sektora mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji. U sklopu svakog posebnog cilja razrađene su razvojne mjere i aktivnosti kojima će se u narednom razdoblju doprinijeti postizanje posebnih ciljeva te napretka u prepoznatim prioritetnim područjima razvoja.

4.1 Posebni ciljevi, razvojne mjere i aktivnosti po prioritetnim područjima

4.1.1 Prioritetno područje „Obrazovanje i mobilnost“

U sklopu prioritetnog područja „Obrazovanje i mobilnost“ definirana su dva posebna cilja:

- PC 1: Promicanje mobilnosti mladih iz Krapinsko-zagorske županije u svrhu razmjene znanja i učenja,
- PC 2: Unapređenje obrazovnih mogućnosti mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji

Obrazovanje provedeno kroz formalne i neformalne oblike te koncept cjeloživotnog učenja ključ je dugoročne društvene stabilnosti i ekonomskog napretka određenog prostora. Iako je uloga

regionalne samouprave u obrazovnom procesu ograničena, zbog značajnosti obrazovanja u oblikovanju pojedinca Krapinsko-zagorska županija i Savjet mladih će se u svom djelovanju zalagati za razvoj sustava jednakosti mogućnosti u formalnom obrazovanju te težiti afirmaciji neformalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja jer su upravo takve aktivnosti u području rada s mladima komplementarne formalnom obrazovnom procesu. Time će se nastaviti pridonositi osobnom i društvenom razvoju mladih, razvoju samopouzdanja, samopoštovanja i kompetencija za uspostavu i izgradnju kvalitetnih osobnih i društvenih odnosa te osnaživanju mladih za aktivno sudjelovanje u društvu i procesima donošenja odluka.

Posebni cilj 1: Promicanje mobilnosti mladih iz KZŽ u svrhu razmjene znanja i učenja		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
1.1. Potpora mobilnosti mladih s područja KZŽ	1.1.1. Informiranje mladih o mogućnostima sudjelovanja u programima ERASMUS+ kroz organiziranje i provedbu informativnih radionica 1.1.2. Organizacija <i>matchmaking</i> aktivnosti za škole u sklopu postojećih članstava i partnerstava KZŽ (međunarodne organizacije, suradnje s veleposlanstvima itd.) 1.1.3. Poticanje suradnje i povezivanja poslovnih subjekata i učenika zainteresiranih za studiranje u inozemstvu	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Savjet mladih KZŽ • Savjeti mladih JLS-ova • Osnovne i srednje škole u KZŽ • Gospodarski subjekti iz KZŽ • Organizacije civilnog društva • Poduzetnički centar KZŽ

Posebni cilj 2: Unaprjeđenje obrazovnih mogućnosti mladih u KZŽ		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
2.1. Promocija cjeloživotnog obrazovanja među mladima	2.1.1. Potpora jačanju znanja i vještina mladih NEET statusa 2.1.2. Organizacija predstavljanja programa ospozobljavanja i usavršavanja za potrebe prilagodbe tržištu rada 2.1.3. Organizacija savjetovanja za obrazovanje i karijeru u srednjim školama 2.1.4. Potpora uključivanju učenika s teškoćama u sustave redovnog obrazovanja 2.1.5. Razvoj novih centara izvrsnosti u okviru postojećih srednjih strukovnih škola u KZŽ	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Savjet mladih KZŽ • Obrtnička komora KZŽ • HZZ – PU Krapina • Osnovne i srednje škole u KZŽ • Zagorska razvojna agencija • Organizacije civilnog društva
2.2. Jačanje STEM vještina mladih	2.2.1. Potpora opremanju odgojno-obrazovnih ustanova opremom za STEM učenje 2.2.2. Provedba programa popularizacije STEM-a 2.2.3. Potpora aktivnostima usavršavanja učitelja i djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova u STEM područjima 2.2.4. Stipendiranje učenika/studenata u STEM području	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Osnovne i srednje škole u KZŽ • HZZ – PU Krapina • Obrtnička komora KZŽ • Zagorska razvojna agencija • Organizacije civilnog društva
2.3. Potpora jačanju medijske i	2.3.1. Razvoj programa medijske pismenosti	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Osnovne i srednje škole u KZŽ

informacijske pismenosti mladih	2.3.2. Potpora u pripremi, provođenju i vrednovanju projekata medijske i informacijske pismenosti 2.3.3. Kontinuirano osnaživanje djelatnika odgojno-obrazovnih institucija za provođenje programa medijske pismenosti 2.3.4. Povezivanje s medijskim organizacijama i stručnjacima kroz organizacije događanja edukativnog i informativnog karaktera za mlade	• Mediji • Savjet mladih KZŽ • Organizacije civilnog društva
2.4. Potpora jačanju financijske pismenosti mladih	2.4.1. Razvoj programa finansijske pismenosti 2.4.2. Organizacija edukativnih gostovanja stručnih predavača u odgojno-obrazovnim ustanovama 2.4.3. Izrada edukativnih materijala koji pružaju osnovne informacije o upravljanju financijama za mlade	• Krapinsko-zagorska županija • Poduzetnički centar KZŽ • Osnovne i srednje škole u KZŽ • Savjet mladih KZŽ • Organizacije civilnog društva

4.1.2 Prioritetno područje „Rad, zapošljavanje i poduzetništvo“

U sklopu prioritetnog područja „Rad, zapošljavanje i poduzetništvo“ definiran je:

- PC3: Unaprjeđenje konkurentnosti mladih Krapinsko-zagorske županije za tržište rada.

Radi olakšanja integracije mladih na tržište rada u narednom će se razdoblju nastaviti s osiguravanjem uvjeta za izradu i provedbu programa i edukacija usmjerenih na udruge mladih i za mlade u području tržišta rada, poticati mlade na pronalazak posla, razvitak karijere ili samozapošljavanje, potaknuti sustavno informiranje o zapošljavanju, stručnom usavršavanju i mjerama za zapošljavanje mladih. Kao socijalna kategorija mladi spadaju u uzdržavani dio populacije koji vlastitim resursima do završetka školovanja i pronalaska zaposlenja/samozapošljavanja ne može osigurati minimalni životni standard. Pritom posebnu pozornost treba obratiti na mlade s invaliditetom ili drugim oblicima teškoća, kao i ostale koji predstavljaju manjinu u društvu (vjerska, spolna, seksualna, rasna i dr.).

Posebni cilj 3: Unaprjeđenje konkurentnosti mladih Krapinsko-zagorske županije za tržište rada		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
3.1. Jačanje mogućnosti zapošljavanja mladih	3.1.1. Kontinuirano informiranje i usmjeravanje mladih o prilikama na tržištu rada 3.1.2. Provodenje edukativno-informativnih aktivnosti o sustavu zaštite radničkih prava i njihove promocije	• Krapinsko-zagorska županija • HZZ – PU Krapina • Obrtnička komora KZŽ • Savjet mladih KZŽ • Organizacije civilnog društva
3.2. Potpora za mlade poljoprivrednike	3.2.1. Organizacija programa edukacija o novim tehnologijama u poljoprivredi za mlade poljoprivrednike	• Krapinsko-zagorska županija • HZZ – PU Krapina

	<p>3.2.2. Osiguravanje pristupa novim tehnologijama za mlade poljoprivrednike kroz subvencije ili druge oblike finansijske podrške</p> <p>3.2.3. Povezivanje mlađih poljoprivrednika s proizvođačima i stručnjacima koji koriste nove tehnologije u poljoprivredi</p> <p>3.2.4. Poticanje pokretanja poljoprivrednih poduzeća kroz subvencije i kredite</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obrtnička komora KZŽ • Poduzetnički centar KZŽ d.o.o. • Savjet mlađih KZŽ • Organizacije civilnog društva
3.3. Potpora razvoju poduzetničke kulture	<p>3.3.1. Jačanje poduzetničkih vještina za srednjoškolce</p> <p>3.3.2. Provedba programa studentskog poduzetništva</p> <p>3.3.3. Organiziranje poslovnih edukacija, radionica i online platforme za edukaciju i savjetovanje za mlade poduzetnike</p> <p>3.3.4. Organiziranje mentoring programa za mlade poduzetnike u suradnji s lokalnim poduzetnicima, uključujući mentorstvo u upravljanju i poslovanju te povezivanje i networking mlađih poduzetnika s lokalnim poduzetnicima</p> <p>3.3.5. Osiguranje finansijske podrške za mlade poduzetnike</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poduzetnički centar KZŽ d.o.o. • Krapinsko-zagorska županija • Osnovne i srednje škole u KZŽ • Savjet mlađih KZŽ • Organizacije civilnog društva
3.4. Poticanje osnivanja društvenih poduzeća	<p>3.4.1. Organizacija programa edukacije o društvenom poduzetništvu za mlade</p> <p>3.4.2. Povezivanje s (društvenim) poduzetnicima kroz organizaciju mentorskih programa, radionica i razmjenu iskustava</p> <p>3.4.3. Pružanje finansijske potpore mlađim poduzetnicima</p> <p>3.4.4. Osiguranje podrške za pokretanje i razvoj društvenog poduzetništva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poduzetnički centar KZŽ d.o.o. • Krapinsko-zagorska županija • Savjet mlađih KZŽ • Društveni poduzetnici • HZZ – PU Krapina • Obrtnička komora KZŽ • Organizacije civilnog društva

4.1.3 Prioritetno područje „Zdravlje i sport“

Usvajanjem zdravih navika i aktivnog načina života mlađih osigurava se i kvalitetniji životni standard, prevencija ovisnosti i općenito odgovornije ponašanje, pa je mlađima potrebna intenzivnija zdravstvena edukacija i savjetovanje. U usvajanju životnih navika osobitu ulogu imaju društveni utjecaji, stoga ih je potrebno konstantno osnaživati u kreiranju zdravije zajednice: osvijestiti ih na rizična zdravstvena ponašanja, poticati ih na odgovornost prema vlastitom zdravlju i zdravlju zajednice, te poticati zajednicu na pružanje podrške i pomoći bolesnim mlađim osobama. Potrebno je kroz sustave javno zdravstvene zaštite na području Krapinsko-zagorske županije omogućiti mlađima mogućnost informiranja, ali i pregleda na zarazne spolne bolesti koje često pogađaju mlađu populaciju.

U sklopu prioritetnog područja „Zdravlje i sport“ definirana su dva posebna cilja:

- PC 4: Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite mladih usmjerene na prevenciju,
- PC 5: Usvajanje zdravih životnih navika mladih.

Posebni cilj 4: Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite mladih usmjerene na prevenciju		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
4.1. Provodenje programa edukacije o zdravlju te prevenciji bolesti i ovisnosti	4.1.1. Program edukacija za škole o usvajanju zdravih životnih navika 4.1.2. Provodenje preventivnih zdravstvenih aktivnosti 4.1.3. Finansijska podrška OCD-ovima koji se bave promicanje zdravlja mladih 4.1.4. Provodenje edukacija mladih o seksualnim i reproduktivnim pravima i zdravlju 4.1.5. Provodenje programa/projekata usmjerenih preventivnom djelovanju protiv svih oblika ovisnosti među mladima 4.1.6. Podupiranje edukacijsko-preventivnih aktivnosti za mlade usmjerenih na prevenciju prometnih nesreća uzrokovanih alkoholom i ili konzumacijom droga	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Organizacije civilnog društva • Savjet za razvoj civilnog društva KZZ • Savjet mladih KZZ • Stručnjaci iz područja zdravstva, nutricionizma, psihologije i sl. • Zavod za javno zdravstvo KZZ
4.2. Podrška mentalnom zdravlju mladih	4.2.1. Podrška projektima usmjerenim zdravlju djece i mladih 4.2.2. Osiguranje savjetodavne podrške mladima s problemima mentalnog zdravlja 4.2.3. Objedinjavanje informacija o dostupnim oblicima podrške mladima s problemima mentalnog zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Organizacije civilnog društva • Savjet za razvoj civilnog društva KZZ • Savjet mladih KZZ • Stručnjaci iz područja zdravstva, nutricionizma, psihologije i sl. • Zavod za javno zdravstvo KZZ • Zagorska razvojna agencija
4.3. Omogućiti veću dostupnost zdravstvene i socijalne zaštite mladima s invaliditetom	4.3.1. Razvoj posebnih programa podrške mladima s invaliditetom 4.3.2. Potpora povećanju broja specijaliziranih ambulanti i savjetovališta za mlade s invaliditetom 4.3.3. Infrastrukturno prilagođavanje objekata potrebama osoba s invaliditetom	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Organizacije civilnog društva osoba s invaliditetom • Savjet za razvoj civilnog društva KZZ • Savjet mladih KZZ • Zavod za javno zdravstvo KZZ • Zagorska razvojna agencija

Posebni cilj 5: Usvajanje zdravih životnih navika mladih		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
5.1. Poticati zdravu prehranu mladih	5.1.1. Provodenje edukativnih aktivnosti za mlade o važnosti zdrave prehrane u cijelokupnom životu 5.1.2. Potpora osiguranju zdrave prehrane u školama 5.1.3. Sustavno prikupljanje podataka o prehrabeniim navikama mladih	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija; • Zavod za javno zdravstvo KZZ • Osnovne i srednje škole u KZZ • Savjet mladih KZZ • Organizacije civilnog društva

5.2. Povećanje dostupnosti sportskih aktivnosti, objekata i dogadanja	5.2.1. Financijska potpora izgradnji i opremanju školskih sportskih dvorana 5.2.2. Financijska potpora unaprjeđenju sportske infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Osnovne i srednje škole u KZŽ • Zagorska razvojna agencija
5.3. Promocija bavljenja mladih sportom i rekreacijom	5.3.1. Potpora školskim sportskim natjecanjima 5.3.2. Potpora jačanju tjelesnih aktivnosti u školama 5.3.3. Poticanje organizirane tjelesne aktivnosti u slobodno vrijeme 5.3.4. Nagrađivanje uspješnih mladih sportaša	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija; • Županijski školski sportski savez KZŽ • Športska zajednica KZŽ • Osnovne i srednje škole u KZŽ

4.1.4 Prioritetno područje „Demokratsko građanstvo, ljudska prava i kultura mladih“

Krapinsko-zagorska županija će u narednom razdoblju nastaviti osnaživati mlade u ulozi ravnopravnih sudionika u odlučivanju kroz društveno i političko sudjelovanje, udruge, neformalne grupe i inicijative posvećene lokalnim problemima, kako bi se i na taj način povećalo povjerenje mladih prema demokratskim institucijama. Naglasak će se staviti i na poticanju jačeg umrežavanja savjeta mladih s područja Krapinsko-zagorske županije i poticanje osnivanja savjeta mladih u jedinicama lokalne samouprave u kojima trenutno nisu oformljeni savjeti mladih. U sklopu ovog prioritetnog područja također će se naglasak staviti na povećanju tolerancije i suzbijanju diskriminacije među mladima te unaprjeđenju suradnje sa svim relevantnim dionicima.

U sklopu prioritetnog područja „Demokratsko građanstvo, ljudska prava i kultura mladih“ definirana su dva posebna cilja:

- PC 6: Jačanje angažmana mladih u području kulture,
- PC 7: Održivi razvoj zajednice i aktivno sudjelovanje mladih u razvoju KZŽ.

Posebni cilj 6: Jačanje angažmana mladih u području kulture		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
6.1. Razvijanje programa i provedba projekata kojima se doprinosi unaprjeđenju mogućnosti za sudjelovanje mladih u kulturnim aktivnostima	6.1.1. Razvijanje partnerskih odnosa s lokalnim kulturnim i umjetničkim institucijama 6.1.2. Organizacija radionica za mlade kreativce 6.1.3. Povećanje pristupa kulturnim i umjetničkim sadržajima	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija; • Organizacije civilnog društva iz područja kulture • Ustanove i institucije koje se bave kulturom • Savjet mladih KZŽ • Osnovne i srednje škole iz KZŽ

	6.1.4. Potpora školskim kulturnim aktivnostima 6.1.5. Potpora kreiranju novih društveno-kulturnih prostora	<ul style="list-style-type: none"> Jedince lokalne samouprave
--	---	--

Posebni cilj 7: Održivi razvoj zajednice i aktivno sudjelovanje mladih u razvoju KZŽ		
Mjera	Aktivnosti	Nositelji i partneri
7.1. Jačanje kapaciteta Savjeta mladih KZŽ i lokalnih savjeta mladih	<p>7.1.1. Potpora provođenju zajedničkih projekata županijskog Savjeta mladih i lokalnih savjeta mladih</p> <p>7.1.2. Poticanje JLS-ova na osnivanje Savjeta mladih</p> <p>7.1.3. Kontinuirana komunikacija, razmjena znanja i primjera dobre prakse s lokalnih savjetima mladih</p>	<ul style="list-style-type: none"> Krapinsko-zagorska županija Savjet mladih KZŽ Savjet za razvoj civilnog društva KZŽ Jedinice lokalne samouprave
7.2. Jačanje kulture nenasilja te suzbijanje seksizma, rasizma, homofobije i ksenofobije i drugim manjinskim skupinama među mladima	<p>7.2.1. Provodenje programa edukacije o različitosti, toleranciji i nenasilnom rješavanju sukoba u odgojno-obrazovnim ustanovama te za roditelje</p> <p>7.2.2. Organizacija javnih online kampanje putem društvenih mreža i web stranica za podizanje svijesti o važnosti tolerancije i suzbijanju diskriminacije (obilježavanje značajnih datuma -Mjesec ponosa (lipanj), međunarodni i nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama (22.9. i 25.11), obilježavanje IDAHOT-a (17.5.)</p> <p>7.2.3. Organiziranje multikulturalnih festivala i događaja</p> <p>7.2.4. Organiziranje treninga i radionica za mlade lidere i volontere o suzbijanju diskriminacije, jačanju tolerancije i promoviranju multikulturalizma</p> <p>7.2.5. Kreiranje interaktivnih igara i aplikacija o različitim kulturama</p> <p>7.2.6. Pružanje mentorstva i podrške mladima koji su žrtve diskriminacije ili se suočavaju s teškoćama u prihvaćanju drugih kultura</p> <p>7.2.7. Kreiranje online platforme za dijalog i razmjenu iskustava između mladih iz različitih kulturnih i etničkih skupina</p> <p>7.2.8. Suradnja s lokalnim vlastima, organizacijama i institucijama u promicanju tolerancije i suzbijanju diskriminacije</p>	<ul style="list-style-type: none"> Krapinsko-zagorska županija Savjet mladih KZŽ Savjet za razvoj civilnog društva Jedinice lokalne samouprave Organizacije civilnog društva
7.3. Osigurati programske/institucionalne	7.3.1. Potpora radu Centra za mlade KZŽ	<ul style="list-style-type: none"> Krapinsko-zagorska županija

potpore udrugama mladih i za mlađe	<p>7.3.2. Potpora rada info-centara za mlađe 7.3.3. Potpora osnivanju novih i radu postojećih klubova za mlađe 7.3.4. Provodenje informativnih kampanja o mlađima 7.3.5. Informiranje mlađih o njihovim pravima i mogućnostima aktivnog sudjelovanja 7.3.6. Aktivnosti poticanja mlađih za Dijalog EU s mlađima te drugih oblika dijaloga s donositeljima odluka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Savjet mlađih KZŽ • Savjet za razvoj civilnog društva KZŽ • Organizacije civilnog društva
7.4. Osnaživanje mlađih osoba s invaliditetom za donošenje odluka i socijalnu uključenost	<p>7.4.1. Podrška provedbi mjera smanjivanja socijalne isključenosti 7.4.2. Podizanje svijesti o važnosti uključivanja mlađih osoba s invaliditetom u aktivnosti lokalne zajednice 7.4.3. Jačanje kapaciteta mlađih osoba s invaliditetom za uključivanje u procese donošenja odluka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Organizacije civilnog društva osoba s invaliditetom • Savjet mlađih KZŽ • Savjet za razvoj civilnog društva KZŽ
7.5. Razvoj volonterstva kroz kontinuirano poticanje osiguranja vrednovanja i priznavanja volonterskog rada	<p>7.5.1. Provodenje javnog poziva za volontera/ka godine i volontersku akciju godine 7.5.2. Ostvarivanje suradnje s relevantnim organizacijama za provođenje zajedničkih projekata za razvoj volonterstva 7.5.3. Poticanje odgojno-obrazovnih ustanova na osnivanje školskih volonterskih klubova i provedbu volonterskih aktivnosti 7.5.4. Organizacija edukacijsko-informativnih aktivnosti o promicanju vrijednosti i važnosti volontiranja 7.5.5. Obilježavanje Međunarodnog dana volontera (5. prosinca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Savjet za razvoj civilnog društva KZŽ • Savjet mlađih KZŽ • Osnovne i srednje škola u KZŽ • Organizacije civilnog društva
7.6. Povećanje ekološke osviještenosti i važnosti održivog razvoja kod mlađih	<p>7.6.1. Organizacija i podrška organizaciji edukativno-informativnih aktivnosti na temu ekološke osviještenosti i održivog razvoja za mlađe 7.6.2. Kontinuirano poticanje i unaprijeđenje razvrstavanja otpada u odgojno-obrazovnim ustanovama u KZŽ 7.6.3. Poticanje prigodnih obilježavanja važnih ekoloških datuma u odgojno-obrazovnim ustanovama</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Osnovne i srednje škole u KZŽ • Savjet mlađih KZŽ • JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode KZŽ

5. PROVEDBA I PRAĆENJE STRATEGIJE

Regionalna strategija za mlade i sektor mlađih Krapinsko-zagorske županije za razdoblje od 2023. - 2027. godine je kratkoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedincu područne (regionalne) samouprave te za mlade i sektor mlađih s prostornog obuhvata Krapinsko-zagorske županije.

Za praćenje provedbe Regionalne strategije za mlade i sektor mlađih Krapinsko-zagorske županije nadležna je Zagorska razvojna agencija kao regionalni koordinator za područje Krapinsko-zagorske županije, koja će na dvogodišnjoj razini izvještavati nadležni županijski upravni odjel o provedbi Strategije i Savjet mlađih Krapinsko-zagorske županije.

Nositelj izrade će dvogodišnje izvješće o provedbi Strategije podnosići predstavničkom tijelu – Županijskoj skupštini Krapinsko-zagorske županije.

Praćenje provedbe odnosi se na prikupljanje, analizu i usporedbu pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja u sklopu definiranih prioritetnih područja. Izvještavanje o provedbi je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini područne (regionalne) samouprave te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

Praćenje provedbe Strategije temeljit će se na praćenju unaprijed definiranih pokazatelja rezultata. Pokazatelji rezultata su kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podaci koji omogućuju praćenje, izvještavanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju definiranih posebnih ciljeva i mjera razvoja.

Tablica 4. Pokazatelji rezultata za praćenje provedbe Strategije

Područje	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost (2027.)
Obrazovanje i mobilnost	Broj financiranih programa/projekata u sklopu ERASMUS+ programa	10	13
	Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S po stanovniku	92,49 €/st. (2022.)	100,00 €/st.
	Broj učenika koji se obrazuje za deficitarna zanimanja	165 (2022./23.)	170
	Broj pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama u razvoju u osnovnim i srednjim školama	144 (2022/23.)	145
	Stopa nezaposlenosti mlađih	2,8 % (2021.)	2,5 %

Rad, zapošljavanje i poduzetništvo	Broj dodijeljenih finansijskih potpora za mlade poljoprivrednike	5 (2022.)	10
	Broj sudionika programa jačanja poduzetničkih vještina za srednjoškolce	36 (2022.)	140 (kumul.)
Zdravlje i sport	Broj programa za mlade o zdravoj prehrani kojima je pružena finansijska potpora	1 (2022.)	2
	Broj programa za mlade na temu ovisnosti kojima je pružena finansijska potpora	5	8
	Broj novoizgrađenih školskih sportskih dvorana	/	3
Demokratsko gradanstvo, ljudska prava i kultura mladih	Broj lokalnih savjeta mladih u KZZ	14 (2023.)	17
	Broj pristiglih prijedloga za participativni proračun za mlade	15 (2023.)	25
	Broj dodijeljenih javnih potpora za OCD-ove koji rade s mladima	10 (2021.)	15

6. POPIS TABLIČNIH I GRAFIČKIH PRIKAZA

POPIS TABLIČNIH PRIKAZA

<i>Tablica 1. Osigurana proračunska sredstva za rad Savjeta mladih KZŽ u razdoblju 2017.-2023. godine</i>	6
<i>Tablica 2. Prikaz stupnja zainteresiranosti sudionika za različita područja.....</i>	15
<i>Tablica 3. Procjena prisutnosti problema mladih u KZŽ</i>	17
<i>Tablica 4. Pokazatelji rezultata za praćenje provedbe Strategije</i>	29